

RODE ZOMER

Van Frouke Arns verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Vonkie

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

FROUKE ARNS

RODE ZOMER

Ambo|Anthos
Amsterdam

Deze publicatie kwam tot stand dankzij een
subsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling
van Marianne Schönbach Literary Agency B.V.

ISBN 978 90 263 7249 0

ISBN 978 90 263 7250 6 (e-book)

© 2026 Frouke Arns

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Omslagontwerp Nanja Toebak

Omslagillustratie © Bonhams, London, UK/Bridgeman Images

Foto auteur © Ester Gebuis

Ambo|Anthos *uitgevers* vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke
en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de
productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruik-
gemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot
bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor mijn dochters, moeder, zus,
– grootse vrouwen in mijn leven –
en alle Kleine Prinsen

‘Herinnering is als een hond die gaat liggen
waar hij wil.’

Cees Nooteboom, *Rituelen*

Wat hou ik van de geluiden. Het gepruttel van het water in het reservoir, de sissende stoom, het tikken van ijzer op ijzer wanneer ze de strijkbout even op het metalen plaatje laat rusten om een overhemd binnenstebuiten te keren of een broekspijp over het smalle deel van de plank te trekken.

Ze werkt geconcentreerd. Ik mag wel naar haar kijken, maar haar niet storen bij dit werk.

Haar blik is naar binnen gekeerd. Ik vraag me af waar ze dan is, wie ze daar is. Haar gezicht geeft niets prijs. Misschien denkt ze alleen aan de taken die op haar wachten, het werk is nooit af.

Met vloeiende, precieze bewegingen komt het ene na het andere stuk kleding of beddengoed gladgestreken uit haar handen. Het gestage slinken van de rommelige berg in de wasmand, het groeien van keurige stapels op de tafel.

Soms neuriet ze wat, nooit een herkenbaar lied dat ze

tot het einde afmaakt. Misschien kan ze haar gedachten op deze kabbelende klanken beter de vrije loop laten. Het zijn geen blijde melodietjes. Eerder iets wat een herinnering oproept waar je niet helemaal bij kunt.

Ik wacht tot ze bij zijn zakdoeken is aanbeland, onder in de wasmand. De lichtblauwe, witte en mintgroene zakdoeken van vader-die-mijn-vader niet-is met zijn letters erop geborduurd. Ze legt ze alle zeven, voor elke dag van de week één, alvast voor me klaar. Dan laat ze de strijkplank een klein stukje zakken tot mijn hoogte, controleert of de temperatuur goed is, kijkt me kort aan, glimlacht en doet een stap opzij.

Met mijn linkerhand hou ik de zakdoek op zijn plaats, terwijl ik met rechts de bout over de kreukelige stof beweeg. Zo'n heerlijk gevoel, alles waar het ijzer overheen glijdt wordt glad. Ik doe het heel voorzichtig, maar ze zegt niet te langzaam, anders brand je een gat in de stof. Het strijkijzer puft en tikt, ik vouw de zakdoek dubbel, de hoekjes precies op elkaar, net zoals ik het haar heb zien doen, en nog eens dubbel. Daar ga ik nog eens met de strijkbout overheen, ik keer het geplette lapje om en herhaal het. Plat-ter dan plat. Net als ik.

Als de zeven vierkantjes op een stapeltje liggen, trekt ze de stekker eruit, schuift de ingeklapte strijkplank in de smalle ruimte tussen de kast en de muur, laat het ijzer afkoelen op het marmeren aanrecht. Ze legt het gestreken beddengoed in de linnenkast, de kleding in de kledingkast, zijn zak-

doeken in het laatje met zijn sokken en ondergoed, geeft me dan een kus, zegt kom, we gaan het dorp in. Eerst de boodschappen, daarna een ijsje.

Het brein is niets meer dan een natte, neurologische spons. Anderhalf kilo materiaal, schoon aan de haak. Toch herbergt het het mysterie van het menselijk bestaan – ja, misschien wel van het hele universum. Miljarden dwarsverbindingen, onzichtbaar, ongrijpbaar, maar o zo werkelijk. Informatie voortgestuwd door de corridors van het geheugenpaleis, langs transmitters en synapsen, alle ervaringen van de mensheid opgeslagen in dat caleidoscopische doolhof van betekenis.

Mijn herinneringen aan die zomer van 2006 liggen ergens in dat labyrint. Veel staat me haarscherp voor de geest, al was ik destijds pas elf. Hoe ze aan het begin van die vakantie bij ons zomerhuis in Italië aankwam, uit de taxi stapte en eerst haar veter strikte voordat ze opkeek naar vader-die-mijn-vader-niet-is en mij. We stonden op het bordes om haar te verwelkomen.

Ik weet nog precies hoe ze rook – plezierig poederig – en hoe ze haar gebruinde, ringloze handen met gespreide vingers op de keukentafel legde toen hij een glas water voor haar inschonk. Waarom juist zulke dingen blijven hangen. Ik mocht haar haar kamer laten zien, je thuis voor de komende weken, zoals hij lichtelijk hijgend zei nadat hij haar zware koffer naar boven had gezeuld om zich daarna snel uit de voeten te maken. Beneden klonken zijn voetstappen op het marmer in de hal, de voordeur die dichtviel. Het knerpen van het grind van de oprijlaan onder zijn voeten, het gekke kefgeluidje waarmee hij de auto van een afstand opende, de motor die startte.

Ze liet zich achterwaarts languit op het bed vallen en trok een gekke bek naar me waar ik onbedaarlijk om moest lachen.

Haar lichaam was zacht maar stevig. Alert ook, als van een hert dat, hoewel gewend aan mensen, de spieren altijd op spanning heeft om direct op de vlucht te kunnen slaan.

Destijds was ze voor mij iemand die me gezelschap moest houden tijdens die vakantiemaanden, omdat moeder elders was, zoals vader-die-mijn-vader-niet-is dat noemde. Hij hield zijn tanden op elkaar wanneer hij dat woord uitsprak, elders.

Ze vervulde veel van moeders taken die zomer, deed de was, het huis, het eten, mij.

Ik keek naar haar door mijn elfjarige ogen en zag een huishoudster en oppas, hoewel ik dat woord verafschuwde.

Iemand die altijd beschikbaar was, die zorgde dat het leven – ondanks alles – zo veel mogelijk gewoon door kon gaan. Maar er was ook iets anders, iets wat me mateloos fascineerde. Waarbij ik dicht in de buurt wilde zijn. De overvloed vanwaaruit ze gaf, het gemak waarmee ze zichzelf was. Het kwam uit een zuivere bron, eentje die niet vertroebeld was en daardoor vrijelijk kon stromen.

Ze was lief voor me, had een vanzelfsprekende hartelijkheid over zich, hoewel mijn puberale nukkigheid haar geregeld op de proef moet hebben gesteld. Aanrakerig, dat was ze – ze was tenslotte half Italiaans –, maar niet op een vervelende manier. Ik was er alleen niet aan gewend, al die kneepjes in mijn wang, strijkjes over mijn rug en kussen op mijn voorhoofd. De warmte van haar handen voel ik nog.

Vader-die-mijn-vader-niet-is was ook Italiaans. Hij was al zolang ik me kon herinneren in mijn leven, moeder ontmoette hem toen ik nog een peuter was. Ik leerde zijn taal spreken, ook omdat we in de zomermaanden altijd in Italië waren, maar elkaar echt verstaan deden we niet.

Nu ik zelf volwassen ben, zie ik pas de prachtige vrouw die mijn oppas was. Niet alleen haar fysieke verschijning, ze was wat je noemt een schoonheid, hoewel ik dat als kind geloof ik niet zag. Daarbij is schoonheid een subjectieve waarneming, is beauty niet in the eye of the beholder? Het is vooral haar morele schoonheid, haar puurheid – ik kan het niet anders omschrijven – die me zoveel jaren nadien treft als een donderslag bij heldere hemel.

Als ik terugdenk aan die zomer denk ik aan rood. Aan de grote kelken van de hibiscustruiken rond het zwembad, de knisperende bougainvilles, moeders Vespa, mijn rode badpak. Aan de watermeloen die we aten, haar vuurrode nagels en mond, het fluweel waarop het medaillon lag, de ondergaande zon die de heuvels in lichterlaaie zette, het eerste glas rode wijn dat ik dronk.

Aan mijn vrouwenbloed.

Aan andere dingen heb ik vage herinneringen, ongeveer zoals je soms een gesprek tussen twee mensen in een belendende kamer opvangt, zonder dat je precies kunt verstaan wat ze zeggen, hoezeer je je oren ook spitst. Er blijft iets hangen van de toon en de stemming, de stiltes vooral. Het zijn de stiltes die zorgen voor ruis, je vult in wat je niet weet. Ik denk dat het ook zo gaat met die vage herinneringen.

Die ochtend waarop ik de envelop met haar rouwkaart kreeg, enkele weken geleden nu, was het alsof het vangnet van de herinnering aan land werd getrokken en werd uitgeschud. En ik zag al die spartelende herinneringen, sommige halfdood, happend naar adem, andere vreemd genoeg barstensvol leven, klaar om me naar de keel te grijpen.

Onverschillig in al zijn schoonheid staat het huis aan het einde van de lange oprijlaan. Het lijkt niet naar ons uit te zien, het heeft genoeg aan zichzelf, zoals de elegante, verveelde modellen in de modebladen van moeder. Na een lange autorit – met vader-die-mijn-vader-niet-is bijna de hele tijd bellend achter het stuur en ik met opgetrokken knieën liggend op de achterbank – bereiken wij tweetjes op een namiddag aan het begin van de vakantie ons zomerhuis in Italië.

Het is de vakantie waaraan moeder ontbreekt.

Op de hoedenplank staat de tupperwarebak met Zátopek, mijn minischildpad. Voor mijn elfde verjaardag mocht ik in de dierenwinkel iets uitzoeken wat niet groter was dan mijn pink. Dat was een voorwaarde van hem. Daardoor vielen het konijn, de cavia en zelfs de hamster af. Bleef alleen de goudvis over, maar die vond ik lelijk. Hij was helemaal niet goud, maar melkweit met een soort inkt-

vlekken en hij keek me zonder te knippen bozig aan, net als moeder zo vaak doet. De papegaai, die met een ketting rond zijn pootje aan een ijzeren stang vastzat, was niet te koop, zei de man van de dierenwinkel, da's mijn schatje, hè Schatje? Verliefd had hij naar de vogel met felblauwe, groene en gele veren gekeken, en hem met lange halen over zijn kop en rug geaaid. Bij elke aai boog de papegaai een beetje door zijn pootjes, en daarna veerde hij weer op. De man had zijn gezicht heel dicht bij de kromme, scherpe snavel gebracht en zijn lippen getuit. Schatje pikte wat aan zijn natte mond en maakte daarbij pruttelende geluidjes. Ik zag een hard, roze tongetje in zijn bek bewegen. Het leek wel van plastic.

Alleen het waterschildpadje was, tenminste als hij zijn kopje introk, niet groter dan mijn pink. Vader-die-mijn-vader-niet-is kocht er een glazen bak bij, waarin een klein landschap was nagemaakt, met een minivijver, een rotspartij, zand en planten. Een terrarium voor je muskusschildpad, had de papegaaienman gezegd. Ze worden ook wel stinkpotje genoemd, omdat ze een viezige geur afgeven als ze zich bedreigd voelen.

Je moet hem Zátopek noemen, zei vader-die-mijn-vader-niet-is beslist toen hij het beestje had afgerekend. Emil Zátopek was een atleet, een langeafstandsloper. Drie gouden medailles had hij gewonnen op de Olympische Spelen in 1952. De Locomotief. Hij grijsde om zijn eigen grapje.

Ik vond het wel een leuke naam, beter dan Stinkpotje,

zoals de verkoper had voorgesteld.

Zátopek klonk een beetje hard en geribbeld, net als zijn schild. Hij keek me met zijn slome oogjes aan toen ik hem zijn naam vertelde, terwijl hij met zijn mummelmondje aan een blad sla knabbelde.

Natuurlijk wilde ik hem niet de hele zomer thuis achterlaten, maar het glazen terrarium mocht niet mee in de auto, dus maakte ik een tijdelijk verblijf voor hem in een plastic bak. Onderweg had ik Zátopek voorgelezen, hem lekkere hapjes gevoerd en al mijn geheimen, nou ja, bijna allemaal, in zijn oren gefluisterd. Dat kon, omdat hij die helemaal niet had; op de plek waar andere dieren oren hadden, zaten bij hem een soort gaatjes.

Zijn buikschild was zacht, het gaf een beetje mee als je erop drukte. Baby's hebben ook zo'n zachte plek, op hun hoofd. De fontanel. Die groeit langzaam dicht, zodat je gedachten in je hoofd bewaard blijven. Daarom hebben heel jonge kinderen ook nog geen herinneringen aan hun leven, denk ik, want die zijn ontsnapt, via de fontanel, de wereld in.